

Jultider nalkas - finns det några snälla vuxna här...?

Julen närmar sig med stormsteg, tomten står på lur. Många önskemål finns att uppfylla och prioriteringar behöver göras.

Ord är vackra så länge vi står upp för deras betydelse och gör mer av det vi säger. En välanvänd fras och som i allt fler öron börjar upplevas som en utnött klyscha är följande: Barnen är vår framtid.

Om vi nu ser barn och ungdomar som våra framtida resurser och tillgångar, hur kommer det sig då att de står så lågt i kurs? Handlar allt om pengar eller handlar det om hur vi prioriterar? Intressekonflikter? Eller handlar det om vilken människosyn vi har? Det som behövs är ett aktivt och genuint intresse för att få tyngd och erkännanden i dessa "mjuka" ämnen.

Under året som gått har de ungas psykiska ohälsa förts på tal i olika diskussionsforum och många kloka och vackra ord har tagits i mun. Nu vet vi vad och ganska långt hur. Nästa

Tips till tomten:

Förstärk det som fungerar.

fråga är när omsätts detta till aktiviteter?

Vi uppmanar barnen att vara snälla för att de ska få julklappar. Budskapet är att tomten ger julklappar till de som har skött sig, som varit snälla och duktiga. Att bli belönad för önskat beteende, som i praktiken handlar om att göra som vi vuxna vill.

Vad innebär det att vara snäll? Är vi snälla när vi gör avkall på våra egna känslor och behov för att vara andra till lags. Att anpassa oss till alla uttalade samhällsnormer som många gånger förstärker jantelagen istället för att försvaga den. Det anses fortfarande fullt och "skrytigt" att tro att man är lika bra som alla andra. Vem gynnas av det?

Står snällhet för att vara tyst och lugn? Den välkända tomtefrasen är bara ett av exemplen

på hur vi i vårt samhälle tidigt lär oss att bli utifrånstyrda. När vi gör som alla andra vill så får vi något och trots det kan livet bli att kännas tomt. Vi är förebilder för våra barn och ungdomar. De lär av våra handlingar och ord. Barn och ungdomar som presterar för att de ska få beröm och uppmärksamhet av sina föräldrar och andra vuxna lär sig att bli utifrånstyrda. Det gör saker för att få någonting och tappar i värsta fall bort sig själva och vad de egentligen vill göra. De förväxlar kärlek med beröm.

I mångt och mycket behövs en faktisk attityd- och beteendeförändring. Vi vuxna är de avgörande aktörerna. Tomten kunde kanske först fråga: "Finns det några snälla vuxna här" för att sedan ställa samma fråga till barnen. En ganska enkel ekvation, vi behöver leva som vi lär ut. Vi behöver tro på våra framtida resurser och tillgångar. Det räcker inte med att vilja, vi behöver kompetens för att kunna göra. Vi behöver också vara övertygade och engagerade i det vi gör för att bli trovärdiga.

Kunde tomten kanske ersätta ordet "snäll" till "vill". Tomten vill dela ut och ger av glädje utan att förvänta sig något tillbaka. Då ökar chansen att budskapet tolkas till att man blir glad av att ge till andra.

Vi behöver kommunicera och hålla frågan levande. Dessa diskussioner som förts på tal i de olika diskussionsforumen under året behöver integreras i de miljöer där barnen och ungdomarna finns. För detta behöver prioriteras tid. Tids-

mässiga konflikter behöver tas omhand och lösas. Också resurser. Det råder resursbrist och ändå lever många i överflöd. Hur kan vi jämka och fördela resurserna effektivare? Ett sätt att avvara resurser för ändamålet kan vara att utse nyckelpersoner i de olika forumen för att snabbare mobilisera det arbete som behövs för att förverkliga det arbete som behövs för att främja barn och ungdomars hälsa. Vi vet att alla barn inte har det bra trots att de har rättigheter.

Vi konfronteras ständigt med hur vi med olika ögon ser på situationer och på varandra. Många gånger så varierar vår människosyn något med den situation vi befinner oss i. Sällan kan vi lösa allt på standardiserade sätt eller ställa saker mot varandra. Det gäller att hitta lösningar där vi stärker den omtalade och efterlängtdade hållbara utvecklingen.

Mycket handlar om att bygga stabila plattformar som sedan ger goda resultat på sikt. Vi får det vi ger. Vilka förebilder vill vi statueras som: vuxna och ansvars-tagande eller primitiva och ansvarslösa? Människan tenderar bli sådana som vi förväntar oss.

Snällhet handlar primärt inte om att tänka goda

HÅLLBAR LIVSSTIL

tankar, utan om att utföra goda handlingar. Etisk intelligens. Etik kräver mod. Äkta snällhet är en vilja att göra gott och att omsätta denna vilja i handling. För att göra det riktigt tydligt: det är inte tanken som räknas, utan det är handlingen.

Nu har tomten att fundera på...

Jessica Eriksson
redaktion@nyan.ax

